

Latin-Amerika a nemzetközi rendszerben

ELTE TÁTK, nemzetközi tanulmányok BA

Szemináriumvezető: Dr. Soltész Béla

[bela.soltesz@tatk.elte.hu](mailto:bel.soltesz@tatk.elte.hu)

A tárgy célja a latin-amerikai történelem és társadalom bemutatása nemzetközi tanulmányok szakos hallgatók számára. A szemináriumok során a hallgatók megismerkedhetnek Latin-Amerika történelmének legfontosabb eseményeivel és folyamataival, majd önálló kutatómunka során elmélyülhetnek a régió legfontosabb társadalmi, politikai és külpolitikai jellegzetességeiben.

Kurzusalkalmak:

I. TÖRTÉNETI BLOKK

1. **Bevezetés.** Latin-Amerika fogalma, földrajzi, történelmi és társadalmi jellemzői más nagyrégiókhöz viszonyítva.

2. **A kezdetektől 1810-ig.** Prekolumbián kultúrák, felfedezések és gyarmatosítás. A gyarmati rendszer, vérkeveredés, bekapcsolódás a világ gazdaságba.

3. **1810-1953.** Függetlenségi háborúk, a kreol köztársaságok kialakulása. Vezérelvű politikai rendszerek, a populizmus gyökerei. Latin-Amerika az USA függésében.

4. **1953-1983.** Hidegháború, kommunizmus és szovjet befolyási kísérletek. Kubai forradalom, rakétaválság és hatásai. Katonai diktatúrák, gerillamozgalmak.

Kiselőadás témájának véglegesítése.

5. **1983-2021.** Adósságválság és neoliberális strukturális reformok. A hidegháború vége és Latin-Amerika geopolitikai leértékelődése. Újbaloldali fordulat, új típusú populizmusok. Jobboldali fordulat, latin-amerikai politikai aktualitások.

Kiselőadás absztraktjának leadása.

6. **Egyéni konzultáció: kiselőadás témájának pontosítása**

7. **Zárthelyi dolgozat**

II. TEMATIKUS BLOKK

8. **Társadalmi csoportok**

Választható kiselőadás-témák:

- Extrém jövedelmi egyenlőtlenségek Latin-Amerikában
- Az indiánok helyzete egy választott latin-amerikai országban
- Az afrikai leszármazottak helyzete egy választott latin-amerikai országban
- A nők helyzete Latin-Amerikában

9. Aktuálpolitikai kérdések

Választható kiselőadás-témák:

- A kubai „nyitás” perspektívái
- A venezuelai válság nemzetközi kontextusa
- Az amazóniai esőerdő védelme
- Pénzügyek és politika Argentínában

10. Drogtermelés és szervezett bűnözés

Választható kiselőadás-témák:

- Drogtermelés Latin-Amerikában: földrajzi és gazdasági jellegzetességek
- Latin-amerikai drogkartellek felépítése és működése
- A drog szerepe a kolumbiai fegyveres konfliktusban
- A mexikói drogháború

11. Nemzetközi migráció

Választható kiselőadás-témák:

- Embercsempészet, illegális határátkelések Mexikó és az Egyesült Államok határán
- Latin-amerikai migránsok az Egyesült Államokban: társadalmi és politikai jellemzőik
- A venezuelai kivándorlás okai és hatásai
- A kivándorlás hatásai Latin-Amerika gazdasági fejlődésére

12. Külkapcsolatok

Választható kiselőadás-témák:

- A latin-amerikai integrációs szervezetek sikertelenségének okai
- Latin-Amerika és Kína kapcsolatai
- Latin-Amerika és az EU kapcsolatai
- Magyarország és a latin-amerikai országok kapcsolatai

13. Félévzáró beszélgetés

Kötelező irodalom:

Charlip, Julie A. – Burns, E. Bradford (2017). *Latin America: An Interpretive History*. 10th Edition. New York: Pearson.

Ajánlott irodalom:

Szente-Varga Mónika – Bács Zoltán György (szerk.) (2019): *Dél-Amerika a 21. században – Társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusok*. Budapest: Ludovika Egyetemi Kiadó.

A tantárgy teljesítésének feltételei:

A tantárgy szemináriumi formában kerül meghirdetésre. **Az órákon a részvétel kötelező, a félév során három hiányzás megengedett.**

A félév során három formában kerül sor számonkérésre.

1. Zárthelyi dolgozat a történeti blokk óráin elhangzott anyagból és a kötelező irodalomból. A teszt elmulasztása esetén a részosztályzat elégtelen, kivéve, ha a hallgató orvosi igazolást mutat be és a következő órán póttesztet ír.

2. Szóbeli kiselőadás (15 perc). Az előadás elmulasztása esetén a részosztályzat elégtelen, kivéve, ha a hallgató orvosi igazolást mutat be és a következő órán megtartja az előadást.

3. Házi dolgozat (minimum 20 ezer, maximum 30 ezer leütés, szóközzel együtt). A szóbeli kiselőadás témájának kidolgozása, továbbfejlesztése elemző tanulmány formában. Kivételes esetben más témáról is lehet írni, mint amiről a kiselőadás szólt, de ehhez a szemináriumvezető előzetes jóváhagyása szükséges. A formai követelmények a Coospace-re feltöltött külön dokumentumban olvashatók.

Leadási határidő: a szóbeli kiselőadás után egy héttel.

A házi dolgozat leadásának elmulasztása esetén a hallgató nem kaphat félév végi osztályzatot.

Az érdemjegy a három számonkérés során szerzett részosztályzatok számtani átlaga, kerekítve.

Szorgalmi feladatok teljesítésével mindhárom részosztályzat egy-egy jeggyel javítható (kivéve, ha jeles). A félév során a szemináriumvezető legalább három alkalommal ajánl olyan, Latin-Amerikával kapcsolatos szakmai rendezvényt, amelyeken a részvétel szorgalmi feladatnak számít.